

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR
B.A. (Part - II) (Semester – IV) Examination , April – 2022
Home Science Paper -VI
Introduction to Human Development DSC-D50
Subject Code : 73478
Question Bank

Q.1. योग्य पर्याय निवडून रिक्तस्थानां जागा भरा.

1) अक्षानुवर्ती क्रमात विकास हा होतो.

- a) डोक्याकडून पायाकडे b) दूर ते जवळ
c) मध्यभागापासून बाह्य भाग d) डोक्याकडून मानेकडे

2) विकासाचा क्रम नेहमी असतो

- a) विशिष्टाकडून सामान्याकडे b) सामान्यकडून ते विशिष्टाकडे
c) जलद कडून हळूकडे d) हळूकडून जलदकडे

3) बालकाचे लिंग -----कडून निश्चित होते .

- a) स्त्री b) पुरुष c) दोन्ही अ व ब d) यापैकी नाही

4) गर्भाशयाच्या अस्तरला म्हणतात.

- a) इंडोमेट्रीयम b) एन्डोमेट्रियम c) एक्टोडर्म d) यापैकी नाही

5) पूर्वबाल्यावस्था हा बदलाचा काळ आहे.

- a) हळू b) साधारण c) जलद d) यापैकी नाही

6) नवजात अवस्थेचा कालावधी असतो.

- a) जन्म ते 15 दिवस b) 15 दिवस ते 2 वर्षे c) 2 ते 6 वर्षे d) 6 ते 12 वर्षे

7) जीन पियाजे यांनी विकासाचा सखोल अभ्यास केला.

- a) शारीरिक b) भावनिक c) बोधात्मक d) सामाजिक

8) हे पुरुष प्रजनन अवयव आहे

a) वीर्यपिंड b) अंडाशय c) बीजवाहक d) गर्भाशय

9) प्रत्येक प्रजनन पेशीमध्ये रंगसूत्राच्या जोड्या असतात.

a) २२ b) २३ c) २६ d) ४६

10) टोनिन नेक प्रतिक्षिप्त क्रियेस देखील म्हणतात

a) मोरो b) फेन्सिंग c) डार्विनियन d) बेबिन्स्की

11) नवजात बालकाचे वजन जन्मानंतर लगेच-----होते.

a) कमी b) वाढते c) समतोल d) यापैकी नाही

12) हे पूर्व बाल्यावस्थेचे एक वैशिष्ट्य आहे.

a) परिपक्वतेचा काल b) मंद वाढीचे वय c) पायाभरणीचा काळ d) खेळण्याचे वय

13) अंडपेशी व रतापेशी यांना _____ म्हणतात.

a) प्रजनन पेशी b) रंगसुत्रे c) वंशाणु d) उती

14) मातेच्या दुधातील मुळे बाळाची रोगप्रतिकारक शक्ती वाढते.

a) लॅक्टोज b) कॅल्शियम c) कोलोस्ट्रम d) लोह

15) अस्थि होण्याच्या क्रियेला ओसिफिकेशन म्हणतात.

a) कठीण b) मऊ c) कमजोर d) वरील सर्व

16) म्हणजे निरीक्षण, सराव व प्रशिक्षण यामुळे होणारा विकास होय.

a) उत्क्रांती b) विस्तार c) परीपक्वता d) अध्ययन

17)----- हे पूर्व बाल्यावस्थेत चे एक वैशिष्ट्य आहे .

a) मंद वाढीचे वय b) परिपक्वतेचा काळ c) पायाभरणीचा काळ d) प्रश्न विचारण्याचे वय

18) कंठस्थ ग्रंथी चे स्थान----- यात असते .

a) मान b) मूत्रपिंड c) मेंदू d) स्वादुपिंड

19) गर्भावस्थेचा कालावधी -----होय .

a)शून्य ते दोन आठवडे b)तीन ते आठ आठवडे c) नऊ ते सहा महिने d)9 आठवडे ते जन्म

20) मातेच्या उदरातील तापमान----- अंश फेरेनाइट असते .

a) 38 b) 80 c) 100 d) 128

21) बालकाच्या आयुष्याची सुरुवात -----पासून होते.

a)जन्म b) गर्भधारणा c)अर्भकावस्था d)नवजात अवस्था

22) दोन हातापैकी एका हाताचा वापर प्रभावीपणे करणे म्हणजे होय

a) हस्तता b) कौशल्य c) नियंत्रण d) हालचाल

23) साधारण बालकाला दुसऱ्या वर्षाच्या शेवटी -----दात असतात.

a) 20 b) 16 c) 8ते12 d)4ते 6

24) बालकांच्या भावना----- असतात .

a) तीव्र b) दीर्घकाळ c) साधारण d)वरील सर्व

25) _____ हे सूक्ष्म कारक कौशल्य आहे.

a) चालणे b) उड्या मारणे c)चित्र काढणे d) रांगणे

Q.2. खालील प्रश्न सोडवा. (कोणतेही दोन)

- 1) विकासावर परिणाम करणारे घटक यावर लिहा.
- 2) वाढ व विकासाची व्याख्या सांगून विकासाची तत्वे स्पष्ट करा.
- 3)) वाढ व विकासाची व्याख्या सांगून विकासाच्या अवस्था लिहा.
- 4) गर्भधारणा व गर्भावस्थेत घ्यावयाची काळजी यावर सविस्तर लिहा.
- 5) स्त्री प्रजनन संस्थेचे आकृतीसह वर्णन करा.
- 6) गर्भधारणेची लक्षणे सविस्तर लिहा.
- 7) गर्भावस्थेच्या अवस्था सविस्तर लिहा.
- 8) नवजातमध्ये आढळणाऱ्या विविध प्रतिक्रिया क्रियांचे वर्णन करा.
- 9) नवजाताचे समायोजन यावर सविस्तर लिहा.
- 10) नवजाताची वैशिष्ट्ये व काळजी लिहा.

- 11) अर्भकावस्थेतील विकासाचे टप्पे यावर लिहा.
- 12) पूर्वबाल्यावस्थेतील शारीरिक विकास यावर सविस्तर लिहा.
- 13) कारक विकासाचा क्रम व कारक कौशल्य यावर लिहा.
- 14) भावनाची व्याख्या लिहा. भीती व रागाचे प्रगटीकरण व कारणे लिहा.
- 15) पूर्व बाल्यावस्थेतील बालकांच्या हाडांचा व दातांचा विकास यावर लिहा.

Q.3. टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

1) विकासाच्या अवस्था	2) मानवी विकासाची व्याप्ती
3) विकासाची तत्वे	4) अंतःस्त्रावी ग्रंथी
5) लिंग निश्चिती	6) गर्भाशय
7) विर्यपिंड व वेटोळी नलिका	8) गर्भावास्थेची लक्षणे
9) गर्भावस्थेतील काळजी	10) गर्भधारणा
11) अनुवंशिकता	12) मासिक पाळी
13) भ्रूणावस्था	14) पूर्वबाल्यावस्थेतील वजन व उंचीतील बदल
15) हस्तता	16) स्थूल व सूक्ष्म कारक कौशल्यांचा विकास
17) शरीर प्रमाणबद्धता	18) मोरो व बॅबिन्स्की प्रतिक्रिया
19) संवेदन	20) दातांचा विकास
21) विचार व तर्क	22) स्थूल व सूक्ष्म कारक कौशल्य
23) नकारात्मकता	24) भावनांची वैशिष्ट्ये
25) बाल्यावस्थेतील अस्थींचा विकास	26) संकल्पना निर्मिती
27) सृजनशीलता	28) भीती व राग
29) नवजात बालकाची काळजी	30) नवजाताची वैशिष्ट्ये